

Adjunk, vegyünk!

„Szeged egy unalmas város!”

Ezt a sommás kijelentést *Fábián Zsolt*, a MASZK Egyesület vezetője mondta azon a beszélgetésen, amely 22-én a Közéleti Kávéházban zajlott a Piac szervezői és a támogató szegedi önkormányzat képviselőinek részvételével. Az ilyesfajta szeánszoktól nemigen lehet várni semmit, nem kapnak szárnyra világmegváltó gondolatok, és hát valljuk meg, bánatos köldöknézéssé laposodik az egész. Mert mit lehet a kultúra tájkéán tapasztalni? Van néhány megszállott alak, aki napi 25 órát ül bele, hogy valami tisztességes dolgot összehozzon, hogy a város egyhangúságot megtörje. Pénz nincs, ami kevés van, azt az önkormányzat adja többnyire, de az ő lehetőségei is végesek, mondják ők, míg másfelől szegénytelenesen kevésnek tűnik. Cégek, vállalkozók, mecénások? Hát igen... Úgy tűnik, a mai magyar vállalkozói réteg finoman szólva nem tartja érdemesnek támogatni a kultúrát. Tisztelet a ritka kivételnek, de ha kiment valaki a Dugonics térre, és körülnézett, vajmi kevés jelét látta a szponzorok jelenlétének. Pedig a lehetőség adva van, sőt a rendezvény egyre sikeresebb, amit a kínálati és a fogyasztói oldal érdeklődésének növekedése is jelez. A tavalyihoz képest mindenféleképpen jelentős előrelépést lehet tapasztalni, minden tekintetben. Ami nem jelenti azt, hogy ne lennének további terveik a rende-

zőknek. Nyilván pénzkérdés, úgyhogy csak azért említtem meg a dolgot, mert az ideálistól sajnos még igen messze tartanak, és hátha egyszer... A sátrak, pavilonok minősége, csakúgy, mint a szóró- és reklámlapoké, elég tré volt, noha láttam üdítő kivételt is, talán épp a MASZK-ét. Ezt ellensúlyozta a kedélyes hangulat, a szinte mindenhol jellemző szíves kínálás, a jó kísérő programok. Lehetett zenét hallgatni, színelőadásokat nézni, leülni vagy sétálni, és legfőképp válogatni a piac kínálatából. Volt itt hímvett terítőktől használt könyveken keresztül folyóiratokig sok minden. Hirdette magát nyelvtanfolyam, de aki akarta lefeshette például kedvenc filmjelenetét is. Biztos vagyok benne, hogy jövőre és azután, – amikor már a Dóm térre várják a szegedieket, méltóbb helyet biztosítva a minden valóságosság szerint terebélyesedő piacnak –, még népszerűbb lesz ez a vásár, és ha a honi „plutokrácia” is felismeri, hogy hülyeségek helyett mégis jobb volna talán a kultúrát támogatni, akkor messzebb is lehet majd tekinteni. Akinek kultúrája van, az azt adná, akinek meg nincs, az mondjuk a pénzét. 1995-ben Luxemburg Európa kulturális központja, egy egész éven keresztül. Mi volna, ha egyszer Szeged lenne Magyarország közepe, legalább egy hétig!

Jászper Ferenc

„Én hiszek az angyalokban”

– in memoriam Baka István –

Hitte, rendületlen bizalommal: egyszer rendbe jön minden, nem lesz több szenvedés, kétség és reménytelen harc az idővel. Az időért. Hitte: azok az Isten-arcú, ember-lelkű, költő-alkotta teremtmények majd segítenek leküzdeni azt a gyalázatos, kíméletlen kórt, amely napról napra kisajátította magának a Költőt. Némán, görcsös elszántsággal küzdött a megmászhatatlan akarat ellen még akkor és úgy is, hogy jól tudta: rég nem igaz már a biztatás. Ember küzdj ... és aztán!?

Bíztunk mi sok mindenben: Istenben, sorsban, csodákban és az orvosokban. Bíztunk legfőképpen a József Attila-, Babits-, Graves- és Literatura-díjas Baka István költő, író, műfordító sokszor emberfeletti akaraterejében. Mindhiába. Büszkén és bátran vállalta mindig hitetlenségét. Ő Istenben a kultúrhéroszt látta, az emberképűt, s a transzcendencia ködképein túl angyalarcú, őszinte világot remélt. Olyan közvetlen, személyes légkört, ugyanakkor szigorú önfegyelmet is, amely valóban körülvette. Soha nem kért szájalmat, kegyet, vigaszt. Ádáz, kilátástalan harcba indult a halállal, a csata végül ismét az erősebb győzelmével ért véget. Bántotta a gondolat, sőt a megaláztatástól rettegette mert csak arra gondolni, hogy ágyban, meg párnák közt... Próbálta a mindenséget versbe venni, eljutni, míg lehet, az alfától az omegáig, értől az óceánig. Mindhiába.

47 éves volt. Kötetek, kéziratok tucatjai őrzik immár az örökkévalóságnak rögzített gondolatokat. „November Angyalához” – ez volt legutóbbi kötetének címe, s egyben a költő utolsó hitvallása: angyalok, immár vigyázzatok rám, ha segíteni nem tudtatok! S mi marad majd az utókor számára Baka István emlékezetéből? Minden, ami őt hozzánk, emberekhez fűzte, s ami több, mint egyszerű emlék: „jó volna lenni még talán de/ mit is tegyek ha nem lehet/ a szótáradba írj be néha/ lapozz fel engem és leszek.”

István, aludj békében, lám, már angyalok őrzik álmodat!

Banner Géza